

Fremtidens færgefart

Stemmer fra et fag
- FOA Søfart

Indhold

Færgerne binder Danmark sammen	3
Et fag med historiske rødder og spændende fremtidsudsigter	4
Tryghed og sikkerhed ombord – for passagerer og ansatte	6
Fremtidens færgefart er grøn og kommunalt drevet	11

Politisk ansvarlig: Thomas Brücker
Redaktion: FOA Politik, Strategi og Ledelse
 og freelancejournalist Ulla Abildtrup
Foto: Niels Aage Skovbo, Per Rasmussen
 og Iben Gad **Produktion:** Grafisk Team/AK

TS_Fagpolitik_Fremtidens_Søfart_A5_23082023

Færgerne binder Danmark sammen

Sammenhængskraften i vores samfund afhænger af mobilitet. Vi skal have mulighed for at komme på job, i skole, på besøg hos hinanden, på hospitalet og meget mere.

Derfor er det vigtigt at tale om, hvordan vi som samfund udvikler de fag og værner om de faggrupper, der skaber mobilitet og sammenhængskraft i landet. For uden dem, hægter vi en stor del af landet af.

I FOA organiserer vi maritimt personale, der betjener øfærgerne, som binder Danmark sammen. Derfor har vi lavet denne pjece, der er FOAs bud på, hvordan færgedriften til og fra de små øer kan udvikles og rammerne for arbejdet forbedres.

Danmark har over 400 øer og næsten hver 5. er beboet. Færgerne er en livsnødvendig navlestreng til fastlandet for de faste øboere, ejere af fritidshuse og erhvervsdrivende.

Færgen sikrer adgang til brand og redning, sørger for transport til uddannelse og arbejde, kultur og sport samt fragter varer til og fra øen. Færgen er en forudsætning for liv i alle aldre på øerne, ligesom den er en forudsætning for turisme, udvikling og omsætning i de små øsamfund.

Men færgedrift er en enorm post på de kommunale budgetter. Og i fremtiden vil flere og flere kommuner skulle omlægge færgedriften til vedvarende energiformer. Dette betyder udskiftning af færgerne. FOA mener, at færgedriften skal forsætte på kommunale hænder, men at staten skal påtage sig en del af det økonomiske ansvar. Dette er både til gavn for en stabil og grøn færgefart.

Thomas Brücker
 Formand for Teknik- og
 Servicesektoren i FOA

Et fag med historiske rødder og spændende fremtidsudsigter

Danmark har i århundreder været en af verdens største søfartsnationer, og det er vi fortsat. De kommende år vil store vindmølleprojekter på havet kræve mange søfolk i forbindelse

med byggeri og vedligeholdelse. Det er vigtigt, at de kommunale færger fortsat kan tiltrække mandskab med søfartsfaglige kompetencer og lyst og evne til at yde kunde-

service. Opgaver på færgen kan med fordel tænkes sammen med opgaver på land for at skabe variation i arbejdslivet for nuværende medarbejdere og tiltrække nye. Hermed sikres en stabil drift af færgen. FOA er løbende i dialog med arbejdsgiverne og Færgesekretariatet om at styrke mulighederne for karriereskift inden for de kommunale færger og eventuelt i havnene.

Ny uddannelse som færgenavigatør

En ny uddannelse som færgenavigatør på Marstal Navigationsskole skal være med til at sikre, at der er nok mandskab også til de kommunale færger. Uddannelsen henvender sig til voksne over 25 år, som gerne vil hjem til familien hver dag fremfor at sejle i mange dage eller måneder ad gangen. FOA støtter den nye uddannelse og håber, at den vil tiltrække yngre medlemmer, som bliver glade for jobbet og vil betjene færgerne i mange år.

Færgenavigatør er et lille beskæftigelsesområde, og derfor er FOA glad for, at færgenavigatører relativt hurtigt kan få opgraderet deres sønæringsbeviser til kystskipper, så de får mulighed for at søge job på et bredere arbejdsmarked.

Hjælp udviklingen på vej

Det er FOAs politik og ønske, at alle ansatte i den kommunale færgefart skal sikres relevant kompetenceudvikling. Dette kan bl.a. ske via kompetencefondene.

En attraktiv og relevant seniorpolitik bør være en selvfølge på alle færger fx i form af tilbud om andre og mere varierende opgaver.

Kommunerne er forpligtet til at inddrage øboerne i alle relevante beslutninger, der påvirker færgedriften, og de bør naturligvis også inddrage mandskabet ombord. Det er vigtigt at have indflydelse på udviklingen af sin arbejdsplads.

Tryghed og sikkerhed ombord – for passagerer og ansatte

Elfærger og elbiler

Elfærger og elbiler giver nye udfordringer både for sikkerheden ombord og i forhold til bemanningen og er derfor et fokusområde for FOA. Hver enkelt færge skal have klart beskrevne retningslinjer for, hvordan man skal agere ved brand i en elbil, indtil der findes reelt holdbare løsninger. I EU arbejdes der med udvikling af fælles regler, og industrien arbejder naturligvis også med at udvikle brugbare slukningsmetoder.

Et godt arbejdsmiljø giver arbejdsglæde. Det er arbejdsgiverens ansvar at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt på både kort og lang sigt.

Psykisk arbejdsmiljø på færgerne skal i fokus

Hver arbejdsplads bør vurdere, om arbejdet kan tilrettelægges, så risi-

koen for vold og trusler om vold minimeres. Det kan være alenearbejde eller arbejdsgange, hvor man af erfaring ved, at passagererne bliver utrygge eller tidspunkter på året, hvor passagermængden er så stor, og der er behov for mere personale fx på færgeleje, dæk eller andet.

Der bør udvikles et kursus særligt rettet mod passagerbetjening og konflikter. Kurset skal tage afsæt i konkrete situationer for at sikre den nødvendige læring. Samtidig bør kurset anviser, hvordan personalet kan og skal agere, hvis der opstår situationer med vold, trusler om vold og/eller chikane. Retningslinjerne for forebyggelse af vold og trusler bør altid være opdaterede på den enkelte færge.

Dit fysiske arbejdsmiljø

Sikkerhed og tryghed er afgørende for et godt arbejdsmiljø. FOA har fokus på sikkerhed både for passa-

FOA iværksatte i 2021 en kampagne, der skal gøre opmærksom på, hvordan passageres adfærd påvirker det psykiske arbejdsmiljø. Kampagnen kom på baggrund af flere medlemmers henvendelser om truende eller voldelig adfærd fra passagererne.

gererne og besætningen. Arbejdet på en færge kan være hårdt, både når der er sol og storm. Mange og tunge løft slider, og kemikalier og andre farlige stoffer kræver stor opmærksomhed.

Arbejdsmiljø handler også om travlhed, og den måde vi behandler hinanden på. Kritik kan bunde i mangel på indsigt i arbejdsforholdene fra passagerer, der ikke kender de regler, som besætningen skal følge. Samtidig forventes det, at besætningen altid er klar til at yde kundeservice til passagererne og ikke mindst turisterne. Husk, at der altid skal være tid til en pause uden forstyrrelser, hvis arbejdsdagen er på mere end 6 timer, eller arbejdsdagen strækker sig over normal spisetid.

FOA er tæt på dig og din dagligdag. FOA er det største forbund for kommunalt ansatte. FOA er dermed tæt

på dem, der tager beslutningerne om fremtidens kommunale færgefart.

FOA har tæt kontakt med de lokale tillidsrepræsentanter på færgerne og får råd af et udvalg, der består af tillidsrepræsentanter. Dermed er FOA hele tiden opdateret i forhold til arbejdsforholdene på de kommunale færger.

Derudover er FOA er del af et netværk kaldet CO Søfart, som sammen med Metal Maritim, Dansk EI-forbund, Serviceforbundet og Centralforeningen for Stampersonel overenskomstdækker og organiserer næsten alle danske søfolk ansat på DIS- og DAS-overenskomst. FOA har dermed adgang til al relevant viden om faglige spørgsmål, lovgivning, bekendtgørelser mv.

FOA er repræsenteret i relevante udvalg, som træffer beslutninger om fremtidens færgefart enten direkte eller indirekte gennem CO Søfart. Det gælder fx Udvalg for indenrigsfærger under Søfartsstyrelsen.

FOA mener

Der skal altid være tid til en pause uden forstyrrelser, hvis arbejdsdagen er på mere end 6 timer, eller arbejdsdagen strækker sig over normal spisetid.

Fremtidens færgefart er grøn og kommunalt drevet

Kollektiv transport skal være tilgængeligt, stabilt, sikkert og trygt – og i fremtiden også XCO₂ neutralt. Det skal også gælde de kommunale øfærger.

Udviklingen er allerede i gang, men det er en stor tung post på de kommunale budgetter at udskifte en færge. FOA mener, at staten skal yde tilskud til nye og mindre forurenende færger.

Det statslige tilskud skal også sikre, at kommunerne selv kan fortsætte driften af færgeoverfarterne.

Det er FOAs holdning, at øsamfundets udviklingsmuligheder forudsætter, at færgedriften er kommunalt ejet. Færgeren er nødvendig for hverdagslivet, men også sikkerheden på øen. I akutte situationer ved brand eller akut sygdom er det vigtigt, at færgeren kan sejle på alle tider af døgnet. Det er i dag muligt, fordi

mange af de kommunalt ansatte færgemedarbejdere er bosat på øerne eller i nærheden af havneområdet. Det kommunale ejerforhold giver den fornødne fleksibilitet i modsætning til en kontraktstyret færgedrift.

Derfor mener FOA ikke, at så vigtig en opgave som at sikre sammenhængskraften skal være afhængig af en privat aktør, der er nødt til at skabe profit på overfarten og med risiko for konkurs.

I FOA vil vi gerne i dialog om vores idéer og holdninger til færgedriften samt rammer og vilkår for arbejdet. Du er velkommen til at kontakte sektorformanden for Teknik- og Servicesektoren i FOA, Thomas Brücker på mail thbr@foa.dk

FOA ser følgende udviklingspotentialer til udvikling af øsamfund og færgedrift:

- Nye færger skal have plads til flere ombord. Større kapacitet på færgen kan øge antallet af gæster og forbedre øernes og kommunernes økonomi.
- Cruisefærge (ø-hop-færge) hvor man besøger og overnatter på flere øer.
- Færger til ubeboede øer for naturoplevelser og uddannelse af øguider.
- Events med temaer på både færger og øer som fx temafestivaler.
- Færgerne skal fortsat blive på kommunale hænder. Der er behov for en sammenhæng mellem færgen, de lokale arbejdspladser, fleksibiliteten i forhold til betjening af øen og dens varierende behov.

FEBRUAR 2024

Fremtidens færgefart

Stemmer fra et fag – FOA Søfart

Pjecen er til jer som er kommunalpolitikere, arbejder på forvaltningsniveau eller arbejder som maritimt personale på en af Danmarks mange øfærger. FOAs Teknik- og Servicesektor har her samlet vores bedste bud på, hvordan det maritime fag udvikles, og rammer og vilkår for arbejdet forbedres. Det kalder vi for en fagpolitik. Øfærgerne binder Danmark sammen og vedkommer os alle. I de kommende år skal færgerne være en grøn transportform. Det kræver langtidsholdbare løsninger og rigtige beslutninger.

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
foa.dk

Teknik- og Servicesektoren

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle dit arbejde og vores fag på teknik- og serviceområdet, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.